

1952 Yılı

Karayolları G. M. Bütçesi

**Karayolları Genel Müdürlüğü 1952 yılı Bütçe Kanunu tasarısı ve
Bütçe Komisyonu raporu (1/278)**

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı: 71 - 2173, 6/3850

30 . XI . 1951

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Karayolları Genel Müdürlüğü 1952 yılı Bütçesi hakkında hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 29 . XI . 1951 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçe ve ilisikleriyle birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

A. Menderes.

Bütçe Gerekçesi

B. M.

201

Aylıklar :

- 11-12 (L) cetveline bu yıl yeniden bir kadro alınmadığı cihetle geçen yılki ödenek aynen konulmuştur. 1 ve 2 üst derece farkı için ayrıca bir ödenek teklif edilmeyerek bunların da tasarruflarla karşılanması düşünülmektedir.
- 21-22 Genel Müdürlük emrine halen alınmış bulunan bir memur ile yeniden alınması melhuz bulunan iki memurun daha açık aylığını karşılamak üzere geçen yılki ödenek aynen teklif olunmuştur.

202

Ücretler :

Yolların daimî bakım altında bulundurulması zarureti karşısında bakım ve makine personelinin geçici kadrolarda bırakılması hem 3656 sayılı Kanunun geçici hizmetliler hakkındaki hükme aykırı ve hem de bu personelin durumlarının istikrarı bakımından ücretliler ve geçici hizmetliler kadroları arasında bir ayarlama yapılmasını zaruri kılmıştır. Geçen yıl bütçesindeki tahsisatlar dâhilinde kalmak şartıyla 417 300 liralık bir ödenek geçici hizmetliler bölümünden bu bölüme aktarılmıştır. Buna göre kadrolarda değişiklik yapılarak yeni ihtiyaçlara göre teklif olunmuştur. Etüd ve proje işleri merkezden idare edilmekte olduğundan buna ait (alet operatörü) namı ile yeni kadrolar tesis edilerek merkez kısmına alınmıştır. Yine araştırma ve plân-lama işlerimiz merkezden idare edildiğinden bu sahada çalıştıracağımız elemanların kadroları da merkeze alınmıştır.

203

Geçici hizmetliler ücreti :

Bu bölümdeki ödenek geçen yıla nazaran 426 300 lira azaltılarak bu miktardan 417 300 liraya tekabül eden kadrolar (D) cetveline nakledilmiştir. Bakiye kalan

B. M.

- 9 000 lira, kadrolarına nazaran geçen yıl bütçesine fazla konulan ödenek olup bu miktarda tenzil olunmuştur. 1951 yılı ortalarında merkezdeki işlerin kesafet kesbetmesi dolayısıyla bâzı elemanlar merkeze celbedilmiş ve vazifelerinin 1952 yılında da devam edeceği göz önüne alınarak kadroları merkeze alınmıştır.
- 206 4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zam ve yardımlar :
Maaşlı memurların özlük haklarınaataallük eden bu bölümde cari yıl sarfiyatı göz önünde tutularak bâzı maddeler arasında ayarlama yapılmış, bölüm yekûnunda bir değişiklik olmamıştır.
- 207 Yabancı dil bilenlere 3656 sayılı Kanunun 5 nci maddesi gereğince ödenecek para mükâfatı :
1952 yılında 1 veya 2 memurun lisan imtihanında muvaffak olacağı düşünülerek geçen yılki ödenek aynen teklif olunmuştur.
- 209 5434 sayılı Kanun gereğince Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına yapılacak ödemeler :
Teklif olunan maaş ve (D) cetveline göre hesaplanmış ve bu ödenek 25 623 lira fazlasıyla teklif olunmuştur.
- 210 Temsil ödeneği :
Geçen yıl teklif olunan miktar aynen konulmuştur.
- 301 Merkez daireleri büro giderleri :
Bu bölümün kırtasiye, döşeme ve demirbaş maddeleri geçen yıl ödeneğinin aynı olmakla beraber merkezin su ve sair müteferrik ihtiyaçlarını karşılamadığından öteberi giderleri maddesine 2 400 lira, elektrik ve havagazı sarfiyatı da lâboratuvar tesislerinin tamamlanması hasebiyle ihtiyaca kâfi gelmediğinden aydınlatma maddesine 7 200 lira, kömür fiyatlarının yükselmiş bulunması hasebiyle ısıtma maddesine 2 800 lira ki, bu bölümün ceman 12 400 lira fazlasıyla teklifi zarureti hâsıl olmuştur.
- 302 İller büro giderleri :
Bu bölüm geçen yılın aynı olarak teklif olunmuştur.
- 303 Basılı kâğıt ve defterler :
Geçen yılın aynı olarak teklif olunmuştur.
- 304 Posta, telgraf ve telefon ücret ve giderleri :
Bu bölümün merkez ve iller posta ve telgraf ücretleri maddelerine geçen yıl konulan ödenek kifayet etmekle beraber merkez ve illerde telefon giderleri, müstacel ahvalde muhabere ekseriya bu vasıta ile yapılmakta olduğundan ihtiyacı hiçbir surette karşılamamaktadır. Bu itibarla 1951 sarfiyatı göz önünde tutularak merkez daireleri için 24 800 lira ve iller telefon giderleri için de 2 738 lira ki, ceman 27 538 lira fazlasıyla teklif olunmuştur.
- 305 Kira bedeli :
Geçen yılki ödenek aynen muhafaza edilmiştir.
- 306 Giyecekler :
Geçen yılın aynıdır.
- 307 Yolluklar :
Bu bölümde cari yıl sarfiyatı göz önünde tutularak gerek teknik personelin idari maksatlarla gerekse idari personelin teknik maksatlarla ifa ettikleri hizmetlerin karşılığı

B. M.

- bu bölümden ve geçici görev yolluğu maddesinden ödenmesi iktiza edeceği cihetle ihtiyacı karşılamak üzere teknik hizmetler geçici görev yolluğu kısılarak bu maddeye 52 000 lira eklenmek zarureti hâsıl olmuştur.
- 308 4598 sayılı Kanun gereğince ödenecek tedavi giderleri ve yollukları :
Bu bölümde geçen yıl teklif olunan ödeneğin aynı olarak teklif olunmuştur. a
- 403 Temsil giderleri :
Geçen yılın aynıdır.
- 407 Mahkeme harçları :
1951 yılı Bütçesinde mahkeme harçları ve giderleri bir bölümde toplanmışken bu yıl iki bölüme tefrik edilmekle ve cari yıl sarfiyatı göz önündâ tutularak 8 000 lira teklif olunmuştur.
- 419 Mahkeme giderleri :
Yıllık programın genişlemesine müvazi olarak istimplâk ihtilâfları da genişlemiştir. Bu itibarla mahkeme masraflarıyla tutulan avukatların ücretlerini ve sair masraflarını karşılamak üzere bu bölüm geçen yıla nazaran 20 000 lira bir artış göstermektedir.
- 451 Yayın giderleri :
Geçen yılın aynı olarak teklif olunmuştur.
- 453 Milletlerarası münasebetlerin gerektirdiği giderler :
Geçen yılın aynı olarak teklif olunmuştur.
- 476 Kurs giderleri :
Geçen yılın aynı olarak teklif olunmuştur.
- 501 Geçen yıl borçları :
Çıkacak muhtelif borçları karşılamak üzere bu bölüme 8 934 lira eklenmiştir.
- 502 Eski yıllar borçları :
Aynen teklif olunmuştur.
- 505 Hükme bağlı borçlar :
Aynen teklif olunmuştur.

Yatırımlar gerekçesi

- 781 10 Yapım:
Geçici yüklenmelerden devreden borçlar yekûnu 18 000 000 lira ve 1951 yılında verilen 1952 vâdeli bonoların karşılığı için de 10 000 000 lira ki ceman 28 000 000 lira ödenmek icabeder. Bakıye 30 600 000 lira da 1952 yılı programı gereğince yeniden ihale edilecek işlerin bu yıl zarfında ödenecek kısmını teşkil etmektedir.
- 20 Makina ve araçların onarımı :
İdarenin bugün elinde mevcut ve kıymeti 75 000 000 lira civarında bulunan makinaların ve araçların yedek parça ihtiyaçlarıyla atelyeler malzeme ve işletme giderleri karşılığı olarak 14 000 000 lira teklif olunmuştur ki geçen yıla nazaran 9 000 000 lira bir artış kaydetmiştir.
- 30 Satılmalacak makine ve araçlar:
İhtiyacı karşılamak üzere yapım ve bakım makine ve araçlarından satılmalacak mik-

B. M.

- tarı karşılamak üzere geçen yıla nazaran 5 850 000 lira fazlasiyle teklif olunmuştur.
- 40 İstikşaf, etüd ve aplikasyon:
Yıl içinde yeniden ihaleye konulacak işlerle birlikte ilerideki yıllar için hazırlık yapmak üzere etüd ve proje için 2 300 000 lira fazlasiyle 5 500 000 lira teklif olunmuştur.
- 50 Sürekli onarmalar:
1951 yılında 21 000 kilometreye mukabil 1952 yılında 23 000 kilometrelik yol bakıma alınacaktır. Buna rağmen bakım işinin kısmen makinalaşması sebebiyle bazı mertebe tasarruflar sağlanmış ve geçen yılki ödenek artırılmıştır.
- 782 Teknik hizmetler geçici görev yolluğu :
Bu bölümden 50 000 lira azaltılarak geçici görev yolluğuna nakledilmiş bulunmaktadır.
- 783 İl ve köy yolları yapımı :
Dağıtım ve harcama şekli Bakanlar Kurulunca tesbit edilmek üzere bütçemize bu yıl 25 000 000 lira bir ödenek konulmuş bulunmaktadır.
- 771 Karayolları Genel Müdürlüğü kuruluş ve görevleri hakkındaki 5539 sayılı Kanununun 29 ncu maddesi gereğince ayrılacak atelyeler döner sermayesi:
Bu yıl yeniden atelye açılması düşünülmendiğinden 1 lira olarak teklif olunmuştur.

Gelir gerekçesi

B.

- I Karayolları Genel Müdürlüğünün kuruluş ve görevleri hakkındaki 5539 sayılı Kanununun 20 nci maddesi gereğince Hazine'den alınacak paralar :
- Akar yakıtların 1951 yılı 6 aylık (Gümrük, İstihlak ve Yol vergisi) fiili tahsilât durumuna göre yıllık tahmin, 66 000 000
- Yıllık tezayüt nispeti 1951 yılına nazaran şimdilik % 11 civarında 7 500 000
- 1950 yılı tahminine nazaran fiilen vukubulan fazlai varidat olup 1952 yılına eklenen 4 000 000

Toplam 77 500 000

Menkul ve gayrimenkul mallar satış bedelleri :

- Mütaahhitlere bedeli mukabilinde verilen 8000 ton kadar çimentonun 125 liradan bedeli tutarı (ki, bu çimentonun bir kısmı bu yıl içinde verilmiş olup mütaahhit bonolarından tenzil edilmekle 1952 yılında irada alınacaktır). 1 000 000
- Diğer menkul mallar ve fersudeleşmiş makinelerin satışından elde edilecek miktar 317 217

Toplam 1 317 217

14 . I . 1952

Bütçe Komisyonu Yüksek Başkanlığına

Karayolları Genel Müdürlüğünün 1952 yılı Bütçe tasarısını tetkik ettik. Umumi mütalâa ve dilekleri raporumuzun sonunda kaydetmek üzere giderlerin ve hizmetlerin tahlili aşağıda gösterilmiştir.

I - Karayolları Genel Müdürlüğü 1952 Bütçesinin (A/1) cetveli yekûnu geçen yıla nazaran 137 495 lira bir artış göstermekte ise de bu artışın 50 000 lirası (A/2) işaretli cetvelden aktarılmış bulunmakla hakiki fazlalık 87 495 lira bulunmaktadır. Bu fazlalığın aşağıda bölümlerde izah olunacağı ve hile hizmetlerin inkişafından neşet ettiği görülmektedir.

Bölüm 201 — Memurlar aylığı :

1952 yılında L cetveline yeniden alınmış bir kadro bulunmamakla geçen yıl konulan ödenek aynen teklif olunmuştu. 1 ve 2 üst derece farkı için de ayrıca bir ödenek istenmiyerek bunların da tasarruflarla karşılanması temin olunduğu anlaşılmıştır.

Bölüm 202. — Ücretler :

Yolların bakımı daimî bir mahiyet arzemesi hasebiyle bakım ve makine personelinin geçici kadrolarda bırakılmıyarak daimî kadrolara alınması hem hizmetin aksamaması ve hem de bu personelin durumuna bir istikrar vermek bakımından faydalı ve lüzumlu görülmüş ve bu itibarla geçici kadrolarla daimî kadrolar arasında bir ayarlama yapılması lüzumu hissedilmiştir. Bu sebeple geçen yılki ödenekler dâhilinde kalmak şartıyla 417 300 liranın bu bölüme aktarma suretiyle eklendiği görülmüş ve keza bu ödeneğe tekabül eden kadrolar geçici hizmetliler bölümünden bu bölüme nakledilmiş ve ihtiyaca göre teklif olunmuştur.

Etüd ve proje işleri merkezden idare edildiği cihetle (Alet operatörü) namıyla yeni kadrolar ihdas edilerek merkez kısmına alınmış, araştırma ve plânlama işleri de merkezden idare edilmekte olduğundan bu sahada çalıştırılacak personelin kadroları da merkez kısmına alınmıştır.

Bölüm 203. — Geçici hizmetliler ücreti :

Yukarıki bölüme mütenazır olarak bu bölümdeki ödenek geçen yıla nazaran 426 300 lira azaltılmış ve bu miktardan 417 300 liraya tekabül eden kadrolar ödenekleriyle beraber D cetveline nakledilmiştir. 9 000 lira da tasarruf edilmiştir.

Bölüm 206 — 4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zamlar ve yardımlar :

Bölümde yekûn itibariyle bir değişiklik yapılmamış, yalnız ihtiyaca göre maddeler arasında ufak ayarlamalar yapılmıştır.

Bölüm 209 — 5434 sayılı Kanun gereğince Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına yapılacak ödemeler :

Teklif olunan maaş ve (D) cetveline göre hesaplanmış ve bu ödenek geçen yıla nazaran 25 623 lira fazlasiyle teklif olunmuştur.

Bölüm 301 — Merkez daireleri büro giderleri :

Bu bölümün kırtasiye, döşeme ve demirbaş maddeleri geçen yıl teklif edilen ödeneğin aynı olmakla beraber merkezde ikmal edilmiş bulunan araştırma lâboratuvarı tsisleri, sair teşkilâtın su

ve müteferrik ihtiyaçlarını karşılamadığından öteberi giderleri maddesine 2 400 lira aynı sebeplerden dolayı elektrik ve havagazi sarfiyatı için de aydınlatma maddesine 7 200 lira, kömür fiyatlarının artması hasebiyle ısıtma maddesine 2 800 lira ki ceman bu bölüme 12 400 lira eklenmek zarureti hâsıl olduğu görülmüştür.

Bölüm 304 — Posta, telgraf ve telefon giderleri :

Bu bölümün merkez ve iller posta ve telgraf ücretleri maddeleri geçen yılın aynı kalmakla beraber merkez ve illerde işlerin gerektirdiği süratle yürütülmesi için muhaberatın ekseriya bu vasiya ile yapılması zarureti ve bilhassa günlük meteoroloji bültenlerinin derlenmesi ve merkezdeki dairelerden bir kısmının yer darlığı hasebiyle muhtelif yerlerde bulunması yüzünden cari yıl sarfiyatı göz önünde tutularak merkez telefon giderleri maddesine 24 800 lira ve iller telefon giderleri maddesine 2 738 lira eklenmek zarureti hâsıl olduğu görülmüştür. Cari yıl içinde bu harcamalar kısmen masraf tertiplerinden yapılmakta olup bütçede sanimiyet kaidesine uyulması noktasından şayanı kabul görülmüştür.

Bölüm 307 — Yolluklar :

Bu bölümün geçici görev yolluğu maddesine konulan ödenek ihtiyacı karşılamadığından ve bilhassa teknik olmıyan elemanların iş bölümü icabı bâzı kere teknik görevle görevlendirilmesi halinde ve teknik elemanların keza iş icabı kısmen idari ve kısmen teknik görevle görevlendirilmesi halinde harcamaların munhasıran bu bölümden yapılması maslahata daha uygun düşeceği cihetle (A/2) yatırımlar cetvelinde 782 teknik hizmetler geçici görev yoluğundan 50 000 lira aktarılmış ayrıca 2 000 lira daha eklemek suretiyle ihtiyacı karşılayacak surette 60 000 lira teklif olunmuştur. Keza 40 ne yabancı memleketler yolluğu maddesine konulan ödenek munhasıran E. C. A. teknik yardım programı dâhilinde Amerika'ya gönderilecek elemanların gidiş ve dönüş yolluklarını ancak karşılayabilecek miktarda olup Amerika'daki masrafları tamamen Marshall İdaresince karşılanması ve bu imkânın da ancak Marshall Teknik Yardım Plânı devam ettiği müddetçe sağlanabileceği cihetle bu fırsattan âzami derecede istifade gayesiyle bu ödenek tamamen bu maksada hasredilmiş bulunmakta ve ayrıca karayolları çalışmaları için lüzumlu olan meslekî görgü ve temasların artırılması maksadiyle yılda en az bir iki personelin haric memleketlere yapacakları seyahatin masraflarına karşılık hiçbir ödenek derpiş edilmediği de grülmektedir. Bu gibi seyahatlerin idare ve binnetice memleket için sağlayacağı menfaatler göz önünde tutularak 501 ne geçen yıl borçlarına eklenmiş olan 8 934 liranın bu bölümden tenzili ile yabancı memleketler yolluğu maddesine ilâvesi uygun görülmüştür.

Bölüm 407 — Mahkeme harçları :

Geçen yıl mahkeme harç ve giderleri bir bölümde toplanmış olup bu yıl bütçe tekniği bakımından mahkeme harçları ayrı ve giderleri için de ayrı bir bölüm açılmış bulunmaktadır. Mahkeme harçları için cari yıl sarfiyatı göz önünde tutularak 8 000 lira teklif edilmiş bulunmaktadır.

Bölüm 419 — Mahkeme giderleri :

İş faaliyetinin artması dolayısıyla bilhassa istimplâk dâva ve ihtilâflarının buna muvazi olarak artmış bulunması ve haricden tutulan avukatların ücret ve her türlü masraflarını karşılamak üzere geçen yıl bu iki bölüm için konulan ödeneğe 20 000 lira ilâvesiyle bu bölüm için 52 000 lira teklif edilmiştir.

Bölüm 501 — Geçen yıl borçları :

Bu bölüme geçen yıla nazaran ilâve edilmiş ve harcama yeri kesin olarak tesbit edilmemiş bulunan 8 934 liranın düşülerek yukarıda belirtildiği üzere 307 ne yolluklar bölümünün 40 ne yabancı memleketler yolluğu maddesine eklenmesinde fayda mülâhaza edilmiştir.

Yatırımlar

II - Karayolları Genel Müdürlüğü 1952 Bütçesinin (A/2) cetveli yekûnu 133 550 001 liradır. Bölüm ve maddelerin tahlili aşağıda irae olunmuştur.

Bölüm — 781.

Madde 10 — Yapım :

Bu maddede 14 980 000 liralık bir artış vardır. 1951 senesi zarfında ve daha evvel ihale edilmiş olan işlerin 1952 senesi zarfında ödenmesi gereken miktarı 28 000 000 lira tutmaktadır. Bölüme konmuş olan mecmu ödenek 58 600 000 lira olduğuna göre geriye kalan 30 600 000 lira program mucibince 1952 senesi zarfında tahakkukuna başlanacak olan takriben 58 000 000 lira tutarında yol, köprü inşaatı, asfalt işleri şube atelyeleri tesisleri karşılığı olarak bu sene zarfında tediye edilecek olan keşif tutarı ile istimplâk ve inşaat malzemesi bedelleridir.

Bu meyanda 715 Km. hiç mevcut olmıyan yol ihale ve 1200 Km. mevcut yol yeni standartlara ifrağ edilmiş, 800 Km. yol asfaltlanmış 12 kadar da şube atelye tesisi meydana getirilmiş olacaktır.

Madde 20 — Makine ve araçlar onarımı :

Bu maddede 9 000 000 liralık bir artış vardır. Maddeye mevzu tahsisatın (mecmuu) 14 000 000 liradır. Bu meblâğın 4 000 000 lirası takriben 75 000 000 lira değerinde olan Karayolları vasıtalarının senelik onarım masraflarıdır ki, bu bütün atelyelerin giderlerini karşılamaktadır. 10 000 000 lira, mevcut makinelerin tamiri için lüzumlu yedek parçalar karşılığıdır. Bugüne kadar Amerikan yardımından gelmekte olan makinelerin beraberinde bir miktarda yedek parça gelmiş olduğundan ve keza bunların dışında, yardımdan ayrıca 1 157 000. dolârlık yedek parça temin edilmiş olduğundan bundan evvelki bütçelere iç ödenek olarak munzam yedek parça tahsisatı konmamıştır. Bugün artık makinelerin tamamı gelmiş olduğuna ve yardım parası da kâmilen sarfolduğuna göre bâdema mevcut makinelerin yedek ihtiyaçlarının bütçeden karşılanması zaruri bulunmaktadır ve bu sebeple mezkûr meblâğ mâkul ve yerinde görülmüştür.

Madde 30 — Satılınacak makine ve araçlar :

Bu maddede 5 850 000 liralık bir artış vardır. Maddeye mevzu tahsisatın mecmuu 6 000 000 liradır.

Asfalt işlerinin çoğalmasından yeniden asfalt vagonlarıyla asfalt tanklarının teminini zaruri kıldığı, inşaat işlerinde de daha rasyonel çalışmak üzere, mevcut vasıtalarla ağır kamyonlar, sulama tankları, keçi ayağı traktörleri, kompresörler ve konkasörler ilâvesini icabettirmiştir.

Madde 40 — İstikşaf, etüd, aplikasyon :

Bu maddede 2 300 000 liralık bir artış vardır. Maddeye mevzu tahsisatın mecmuu 5 500 000 liradır. Gerek zaman tasarrufunu sağlamak ve gerekse etüd maliyetini düşürmek üzere bâdema etüd işlerinin hava fotogrametresi usulü ile yapılması karar altına alınmış ve bunun için Harita Genel Müdürlüğü ile prensip mutabakatına varılmış olduğu anlaşılmıştır.

Madde 50 — Sürekli onarmalar :

Bu maddede bir fazlalık yoktur. Maddeye mevzu tahsisat yekûnu 24 000 000 liradır. Bakımı yapılacak yol tülü geçen seneki gibi 21 000 Km. dir.

Bölüm 782 — Teknik hizmetler geçici görev yolluğu :

Bu bölümdeki tahsisat geçen seneye nazaran 50 000 lira noksan görülmektedir. Esasında bu meblâğ yukarıda izah olunduğu vechile 307 nei bölümün 20 nei maddesine aktarılmıştır.

Bölüm 783 — İl ve köy yolları yapımı :

Dağıtım ve harcama şekli Bakanlar Kurulunca belirtilmek üzere yeniden ihdas olunan bölüme 25 000 000 lira konulmuş bulunmaktadır.

Bölüm 771 — Karayolları Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri hakkındaki 5539 sayılı Kanunun 29 maddesi gereğince ayrılacak atelyeler döner sermayesi :

Bu bölüm bir lira olarak tesbit olunmuştur. Maliye makamlarınca mezkûr döner sermayeli atelyelere Muamele Vergisi tarhi müvacehesinde ağıktan verilen bu vergiyi tasarruf etmek gayesiyle döner sermayeli atelyeler kaldırılmıştır.

Gelirler

III - B cetvelinde görülen gelir tahminleri şu şekilde tesbit olunmuştur :

Akar yakıtların 1951 yılı Gümrük, İstihlak ve Yol vergileri altı aylık fiilî tahsilât durumuna göre yıllık tahmin yapılmış ve 66 000 000 lira bulunmuştur.

Yıllık tezyüt nispeti ihtiyatkâr bir şekilde % 11 civarında tutulmuş ve 1950 yılı bütçe tahminine nazaran fiilen vukubulan fazla tahsilât miktarı 4 000 000 liranın da ilâvesiyle 1952 yılı tahmini 77 500 000 lira bulunmuştur.

Genel Müdürlüğün menkul ve gayrimenkul mallar satış bedeli ve sair çeşitli gelirlerinden elde edilecek olan 1 317 220 lira ile birlikte gelir yekûnu 78 817 220 lira olup giderler yekûnuna nazaran bakiye kalan kısmı 61 182 780 liranın da Hazinece yapılacak yardımla temin edilmiş bulunduğu anlaşılmaktadır.

Umumi mütalâa ve dilekler

Yol mevzuunun memleketimizin mahallî ve umumi ihtiyaçları için ne kadar hayati ve esaslı bir unsur olduğu bugün yurdun her ferdi tarafından anlaşılmış bulunmaktadır.

1950 senesine kadar yol işleri için ayrılabilen tahsisat 24 milyon lirayı geçmemiş iken son yıllarda büyük hamleler yapmaya imkân bahşeden tahsisatın bütçelerde yer almış olması bu ihtiyacın büyük bir anlayış ve bilgi ile ele alındığına çok büyük bir delildir.

Yurt kalkınmasındaki inkişafların çok kısa zamanda tahakkukunu sağlayacak olan yol mevzuunun bu şekilde ele alındığını iftiharla kaydederken konunun çok hayati olan bâzi hususları hakkında mütalâalarımızı serdetmeyi ve dilekelerimizi belirtmeyi faydalı görmekteyiz.

1. Yol finansmanı ve yol bütçesi :

Yol finansmanı mevzuunda iki esaslı unsur mevcuttur :

I - Bilûmum yollar ile ilgili bilûmum bakım ve inşa masraflarının hususi ve muayyen varidat ile karşılanması,

II - Bu varidatın yollardan istifade edenlerden tahsili.

Karayollarının gerçi bugün hususi bir varidatı varsa da bu, senelik bütçesinin ancak muayyen bir kısmına tekabül etmektedir. Aradaki fark umumi bütçeden yardım suretiyle karşılanmaktadır.

Varidat tahsisinin en büyük faydası, uzun vâdeli programlarla sistemli ve hazırlıklı bir çalışma yapabilmektir. Bütçesinin ancak muayyen bir kısmından emin olan bir idarenin uzun vâdeli bir programla çalışması sureti katiyede mümkün değildir. Karayolları varidatının artırılması temeniyeye şayan yörülmektedir. Muvazenei Umumiye yardımı, varidat tahsisinin mevzuubahis olduğu

yerlerde, ancak varidat tahminlerindeki hataları kapatmak ve dolayısıyla uzun vâdeli programların senelik bütçelerindeki açıkları gidermek üzere nazarı itibara alınacak bir faktörden ileri gitmemelidir.

2. Yolların ele alınmış şekli :

Devlet yolları şebekesi 24306 km. ye iblâğ edilmiştir. Bugün bu şebekenin takriben 4000 km. si Devlet yolları standartlarına uygun olarak inşa veya ıslah edilmiş durumdadır. Maamafih bu şebekenin 21000 km. lik kısmı hali hazır vaziyette bakım altına alınmış olduğundan Yaz Kış geçit verir durumdadır.

24306 km. lik bir Devlet yolu şebekesinin 21000 km. si üzerinde her mevsimde sefer yapabilmek, ancak bakım sayesinde imkân dâhiline konmuştur ki, sürekli bakımın kıymet ve ehemmiyeti bu suretle vezir bir şekilde tebarüz etmiş bulunmaktadır. Ancak iktisadi bakım, Devlet yolu standartlarına uygun bir şekilde inşa veya ıslah edilmiş yollar üzerinde olabileceğinden, henüz 4000 km. si tahakkuk etmiş olan Devlet yolları şebekesinin bakiye 20000 km. sinin de bir an evvel Devlet yolu standartlarına ifrağı bir emri zaruri telâkki olunmalıdır. Bu yolların ele alınmış sıraları ise tamamen iktisadi mülâhazalara göre tesbit edilmelidir. Yol her yer için hayatidir. Bunda münakaşa götürür bir taraf yoktur. Ancak modern yol inşaatında iktisadi mefhumlar birinci plânda geldiğine göre, inşaat sırasınında aynı mefhum ve görüşler tahtında tâyin ve tesbiti de tabii bir harekettir.

3. Makineli çalışma ve döviz ihtiyacı :

Bugünkü modern yol inşaatı ve yol bakımı üç sebepten dolayı makineleşmiş bulunmaktadır :

i) Sürat

ii) Teknik emniyet ve salâbet

iii) Uzunluk

Karayolları teşkilâtımızda bu yürüyüşe ayak uydurarak filhakika makineleşmiştir. Makineleşmek demek makineyi tedarik etmek, makineye bakmak, makineyi tamir etmek ve nihayet makineyi yenilemek demektir.

Bunların hepsi de dövizle bağlı mevzulardır. Makine ile çalışmayı kabul etmiş olan bir teşekül, peşinen dövizli tahtı emniyete almış olmalıdır. Aksi halde kendisini aldatmış olur.

Bugün Karayollarının elindeki vasıtaların hemen kâffesi Amerikan yardım paraları ile ve Amerika'dan tedarik edilmiş bulunmaktadır. Bunlar miadlarını dolduruncaya kadar yedek parça temini hususunda gerekli dövizin dolâr olarak verilmesi hayati bir zarurettir.

4. Teknik ve ilmî çalışma :

Yine malûm bir hakikattir ki, memleket şartları, malzeme değişiklikleri ve daha türlü sebepler diğer ileri memleketlerden alınan bilgilerin ve yeniliklerin mahallî şartlara intibak ettirilmesini âmiridir. Bu itibarla yol faaliyetlerimizde de lâboratuvar, araştırma ve istatistik mevzularına büyük önem verildiği memnuniyetle görülmüştür.

Teşkilâta bilhassa mesul mevkilerde bulunanların hariç memleketlere giderek birkaç aylık tetkik seyahatleri yapmaları da muhakkak ki, teknik ve ilmî çalışma mevzuunda büyük faydalar sağlayacaktır.

5. Personel mevzuu ve hakları :

Çeşitli faaliyet sahalarına malik bulunan yol inşaatının pek tabii olarak kalifiye personele ihtiyacı bulunmaktadır. Bir taraftan bu personelin gereken liyakatle yetiştirilmelerinin tahtı emni-

yete alınması zaruri bulunduğu gibi, bunların da Karayolları teşkilâtına bağlanmalarının sağlanması için icabeden imkânların ihzar ve ihdası pek tabiidir ki aynı derecede ehemmiyetle göz önünde tutulması lâzımgelen bir keyfiyettir.

Evvel emirde, bu personele halen yapılmakta olan değişik tediye sisteminin muayyen bir esas ve kaideye bağlanarak teşkilât içinde aynı seviye ve derecede ve aynı mesuliyetleri yüklenmiş olan kimselerin, ehliyet esasına göre aylıklarının tesbiti en başta ele alınması lâzımgelen mühim bir konudur.

Diğer taraftan kanunlarında mezkûr ikramiyelerin, teşvik ve taltif gayesiyle tediyesinin doğru ve yerinde olacağı mütalâasındayız.

Daimî personelin lojman durumlarının ele alınıp bir esasa bağlanması zamanı da hulül ettiği gibi devamlı olarak ayın 20-25 günü yollar üzerinde gezen bu teşkilât mensupları için misafirhane ve kantin meselelerinin de kale alınması, teşkilâtın emniyet ve huzur içinde çalışabilmesini mümkün kılacaktır.

Nihayet bu teşkilât mensuplarına nakil, tâyin ve tahvillerde yol vasıtalarından istifade edebilmek gibi Devlet Demiryollarında cari bâzı haklardan istifade imkânlarının sağlanması temenniye şayandır.

6. Yol programları:

Yol inşaatında da her işte olduğu gibi nispeten uzun vâdeli bir program tahtında çalışmak mutlak surette zaruridir. Yapılacak bir esas program çerçevesi dâhilinde hangi seneler hangi işlerin ele alınacağı malûm olduğu takdirde o sene programına dâhil yolların etüdlerinin bir veya iki sene evvel programa alınması ve projelerinin ihzarı mümkün olacağı gibi sipariş olunacak makine ve yedek parçalar da, kullanılacakları sair malzemenin seneden önceki senenin bütçesine tahsisatının konması imkânı sağlanmış olacaktır. Bu sayededir ki intizamlı, sabit tedbirli bir faaliyette bulunmak ve işleri selâmet ve emniyetle tedvir ve intağ etmek mümkün olabilir.

Bu gayeye hizmet etmek üzere ve bu görüş tahtında tanzim edilmiş, biri 1958 de sona ermek üzere yedi, ve diğeri ise 1962 de sona ermek üzere on bir senelik iki uzun vâdeli programın neticelerini burada zikretmeyi faydalı mütalâa ettik.

Yedi senelik program										
1952	53	54	55	56	57	58				
115	190	220	256	240	200	155				
Milyon										
On bir senelik program										
1952	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62
115	155	155	165	165	165	165	165	155	135	110
Milyon										

programlı çalışma mevzuundaki temennimiz, böyle uzun vâdeli programa sadık kalarak senelik bütçeleri şimdiden tahtı emniyete alıp dairesinin program tahtında çalışmasına imkân bahşedilmesidir.

7. İl ve köy yolları yapımı :

Devlet yolları şebekesi 24.306 Km. tulünde olup bunların tahakkuk ve bakım işleri kanunu mahsusla Karayolları Genel Müdürlüğüne tevdi edilmiş bulunmaktadır. Bunun haricinde memleketimizde tahminen 26.000 Km. tulünde il yolları ve 150.000 Km. tulünde de mutasavver köy yolları bulunmaktadır.

İktisadi kalkınma mevzuunda yalnız devlet yolları şebekesiyle iktifa olunamayacağı pek bâriz

bir hakikattir. Yol şebekesi bir kül olarak mütalâa olunmalıdır ki bu da il ve köy yollarının gözden uzak tutulmamalarını âmir bir keyfiyettir.

Yurdun şimdiye kadar hiç ele alınmamış olan il ve köy yolları için 1951 yılı Bayındırlık Bakanlığı Bütçesine konmuş olan 13 milyon lira ile çok mübrem işler ele alınmıştır. Meemu tulü 150.000 Km. olan köy yollarından nüfusu 500 den yukarı olan köylerin yol tulü 50.000 Km. dir. Ayrıca il yollarının meemu tulü de 26.000 Km. olup meemuu 76.000 Km. olan bu yollar için devlete yapılan yardımın bu yıl bir misli artırılarak 25 milyon liraya çıkarılmış olmasını memnuniyetle karşlarız. İllerin kendi bütçelerinde bu hizmetlere ayıracakları ödeneklerin de aynı düşüncelerle artırılmasının yurdun kalkınmasında pek büyük faydalar sağlayacağı şüphesizdir.

Mevcut mevzuata göre illerin yapmakla mükellef buldukları il ve köy yollarının inşaat ve bakım işlerinde, devletin her sene artan nispetteki bu yardımı karşısında illerin de buna göre teşkilâtlanmaları bir zaruret olduğu gibi yukarıda etraflica izah ettiğimiz devlet yollarını esaslı program dâhilinde yürütecek olan Karayolları Genel Müdürlüğünün murakabe ve teknik yardım ile vazifeli bulunduğu il ve köy yollarına bir de malî yardım suretiyle verilen çok yerindeki ehemmiyetle mütenasip olarak bu vazifelerini gerektirdiği şekilde yapacak surette teşkilâtlanmasının da lüzumlu bulunduğunu ifade etmeyi borç biliriz.

Son söz :

Karayolları dâvasının sıra tahtında muayyen kategorilere tefriki ile ele alınmasının ve her kategorinin muayyen programlarla ve senelik tahsisleri malûm olarak tahakkuk ettirilmesinin yurdumuzun iktisadi kalkınmasında en hayırlı bir hareket olacağını görmekte olduğumuzu yüksek komisyona saygılarımızla arzederiz.

Konya Milletvekili
Remzi Birand

Trabzon Milletvekili
S. Fehmi Kalaycıoğlu

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No: 1/278
Karar No. 24

17 . I . 1952

Yüksek Başkanlığa

Karayolları Genel Müdürlüğü 1952 yılı Bütçesi hakkında Bayındırlık Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başbakanlığın 30 . XI . 1951 tarihli ve 6/3850 sayılı tezkeresi ile yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı komisyonumuza havale edilmiş olmakla Bayındırlık Bakanı Kemal Zeytinoglu, Karayolları Genel Müdürü ve Maliye Bakanlığı yetkili temsilcisi hazır oldukları halde incelenip görüşüldü.

Karayolları Genel Müdürlüğünün 1952 yılı Bütçesini komisyon adına inceleyen raportörlerin raporu okunduktan, yapılan ve yapılacak işler hakkında vâkı sualler üzerine gereken izahat alındıktan sonra bütçe bölümlerinin tetkikına geçilmiştir.

Genel Müdürlüğün 1952 yılı gider bütçesi; A/1 işaretli kısmı yekûnu geçen yıla nazaran (137 495) lira fazlalıkla (6 449 999) lira ve A/2 işaretli yatırım kısmı ise (56 980 001) lira bir artışla (133 550 001) lira ki ceman (140 000 000) lira olarak tesbit ve teklif edilmiş bulunmaktadır.

Gider bütçesindeki (137 495) lira fazlalıktan (50 000) lirasının, teknik olmıyan elemanların iş bölümü icabı olarak bâzı kere teknik görevle ve teknik elemanların da keza iş icabı olarak kısmen idari ve kısmen teknik görevle vazifelendirilmeleri dolayısıyla A/1 işaretli cetvelin 307 nei yolluklar bölümünün geçici görev yolluğu maddesine mevzu ödeneğin ihtiyacı karşılamadığı göz önünde bulundurularak A/2 işaretli yatırım kısmından naklolunmasından ve bakiye kalan (87 495) lirasının ise gerekçe ve raporda etrafiyle izah olunduğu üzere bâzı bölümlere ilâvesi gereken ödeneklerden ve yatırıma ait (A/2) işaretli cetveldeki artışın da, yollar ve köprüler inşasına dair olan 781 nei bölümün maddelerindeki ödeneklerin hizmetlerin icabına göre artırılmasından ve dağıtım ve harcama şekli Bakanlar Kurulunca belirtmek üzere il ve köy yolları

yapımı için yeniden ihdas olunan 783 nei bölüme (25 000 000) lira ödenek konulmuş bulunmasından ileri geldiği anlaşılmıştır.

Komisyonumuzda yapılan incelemeler sırasında 307 nei (yolluklar) bölümünün 20 nei maddesine 782 nei (Teknik hizmetler geçici görev yolluğu) bölümünden aktarılan (50 000) liranın, teknik olmıyan idari elemanların yatırımı ilgilendiren hususlarda vazifelendirildikleri takdirde yalluklarının da 782 nei bölümden tekiye edilebilmesini temin maksadiyle (R) cetveline bu kaydın ilâvesi ve aynı zamanda aktarılan (50 000) liradan (40 000) lirasının 782 nei bölüme iadesi ve bu tahsisattan bakiye kalan 10 bin lira ile 307 nei bölümün 40 nei (yabancı memleketler yolluğu) maddesine mevzu ödenekten (100 000) lirasının bu maddeden tenzil edilerek yeniden açılan 452 nei (E. C. A. «Marşal yardımı» teknik yardımından faydalanılarak yabancı memleketlere gönderileceklerin yolluk ve giderleri) maddesine (110 000) liranın aktarılması uygun görülmüş ve gider bütçesinde her hangi bir artış ve eksiliş olmadan Hükümetçe tesbit ve teklif olunan miktar aynen muhafaza ve kabul edilmiştir.

Karayolları Genel Müdürlüğünün 1952 yılı Gelir Bütçesi de (140 000 000) lira olarak tesbit edilmiş olup bunun (61 182 780) lirası hazine yardımından temin edilmiş ve geriye kalan miktar 5539 sayılı Kanunun 20 nei maddesi gereğince sağlanan gelirle menkul ve gayrimenkul mallar satış bedellerinden karşılanmış bulunmaktadır.

Memleketin ana dâvalarından olan yol işleri hakkında Hükümetin gösterdiği alâka ve hassasiyeti yerinde ve takdirle müşahede eden komisyonumuz, Genel Müdürlüğün bütçesini tetkika memur raportörlerimiz tarafından verilen raporda münderiç hususları da Hükümetimizin dikkat nazarına arzvetmeyi yerinde ve faydalı görmüştür.

Karayolları Genel Müdürlüğü 1952 yılı Büt-
kanunu tasarısı ve ekleri olan cetveller, yukar-
da arzolanın değişikliklerle kamutayın ona-
yına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa su-
nular.

Başkan	Başkan V.	Sözcü
İstanbul	Burdur	Çanakkale
<i>E. Adakan</i>	<i>F. Çelikbaş</i>	<i>E. Kalafat</i>
Kâtip		
Sivas	Afyon K.	Bilecik
<i>H. İmre</i>	<i>A. Veziroğlu</i>	<i>Y. Üresin</i>
Bolu	Bursa	Bursa
<i>İ. Gülez</i>	<i>H. Şaman</i>	<i>K. Yılmaz</i>

Çanakkale	Diyarbakır	Diyarbakır
<i>K. Akmanlar</i>	<i>Y. Azizoglu</i>	<i>M. Ekinci</i>
Giresun	Giresun	Gümüşane
<i>H. Erkmen</i>	<i>M. Şener</i>	<i>K. Yörükoğlu</i>
İstanbul	İstanbul	İzmir
<i>H. Hüsmen</i>	<i>S. Oran</i>	<i>T. Gürer/ik</i>
Kastamonu	Kırşehir	Konya
<i>H. Türe</i>	Muhalifim	<i>R. Birand</i>
	<i>O. Bölükbaşı</i>	
Konya	Mardin	Ordu
<i>M. A. Ülgen</i>	Muhalifim	<i>R. Aksoy</i>
	<i>R. Erten</i>	
Trabzon		Urfa
<i>S. F. Kalaycıoğlu</i>		<i>F. Ergin</i>

Karayolları Genel Müdürlüğü 1952 yılı Bütçe Kanunu tasarısı

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

MADDE 1. — Karayolları Genel Müdürlüğü 1952 Bütçe yılı yatırımlar dışında kalan giderleri için, bağı (A/1) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (6 449 999) lira ve yatırım giderleri için de, bağı (A/2) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (133 550 001) lira ödenek verilmiştir.

MADDE 2. — Karayolları Genel Müdürlüğü 1952 Bütçe yılı giderlerine karşılık olan gelirler, bağı (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (140 000 000) lira olarak tahmin edilmiştir.

MADDE 3. — Karayolları Genel Müdürlüğüne 1952 Bütçe yılında elde edilecek gelir çeşitlerinden her birinin dayandığı hükümler, bağı (C) işaretli cetvelde gösterilmiştir. Bu cetvelde yazılı gelirlerin tarh ve tahsiline 1952 bütçe yılında da devam olunur.

MADDE 4. — Karayolları Genel Müdürlüğü'nün 30 . VI . 1939 tarihli ve 3656 sayılı Kanununun 19 ncu maddesine giren hizmetlilerine ait kadrolar, bağı (D) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

3656 sayılı Kanununun 9 ncu maddesi gereğince geçici mahiyetteki hizmetler için Bakanlar Kurulu kararı ile kadro alınabilecek tertipler, bağı (E) işaretli cetvelde gösterilmiştir. Bu kadrolar, ertesi yıl bütçe tasarısı ile Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur. Bunların eldeki kadrolara ek olmaması şarttır.

MADDE 5. — Karayolları Genel Müdürlüğüne gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişmeye yetki veren kanunlar, bağı (G) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 6. — Karayolları Genel Müdürlüğü kuruluşu hakkındaki 11 . II . 1950 tarihli ve 5539 sayılı Kanuna bağı (1) sayılı cetvelde yazılı kadrolardan, ilişik (L) işaretli cetvelde gösterilenler 1952 Bütçe yılında kullanılamaz.

MADDE 7. — Geçen yıl borçları bölümündeki ödenekler üstünde çıkan ve 1951 yılı bütçesinin ait olduğu tertibinde karşılığı bulunan borçlar, ilgili oldukları hizmet tertiplerinden bu bölüme Maliye Bakanlığınca aktarılacak öde-

BÜTÇE KOMİSYONU DEĞİŞTİRİŞİ

MADDE 1. — Karayolları Genel Müdürlüğü 1952 Bütçe yılı yatırımlar dışında kalan giderleri için, bağı (A/1) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (6 409 999) lira ve yatırım giderleri için de, bağı (A/2) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (133 590 001) lira ödenek verilmiştir.

MADDE 2. — Ayniyle kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Ayniyle kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Ayniyle kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Ayniyle kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Ayniyle kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Ayniyle kabul edilmiştir.

neklerden ödenir.

1928 - 1950 Bütçe yıllarına ait olup da Muhaşebeli Umumiye Kanununun 93 nci maddesine göre zaman aşımına uğramamış ve karşılıkları yılları bütçelerinde bulunan borçlar, 1952 Bütçesinin ilgili hizmet tertipleri veya 3 ve 4 nci kısım tertipleri ile yatırım tertipleri artıklarından eski yıllar borçları tertiplerine Maliye Bakanlığınca aktarılacak ödeneklerden ödenir.

MADDE 8. — Gider bölümlerinden yapılacak harcamalara ilişkin formül, bağlı (R) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 9. — Dahilde istihlal olunan petrol-lerin tasfiyesinde elde edilen asfalttan, bedelleri gelecek yıllara sirayet edecek surette ve taksitle ödenmek üzere, satınalmaya Bayındırlık Bakanlığı yetkilidir.

Bedelin sureti tediyesi Maliye, Bayındırlık ve İşletmeler Bakanlıklarınca birlikte kararlaştırılır.

MADDE 10. — Bu kanun hükümleri 1. Mart 1952 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 11. — Bu Kanunu Maliye ve Bayındırlık Bakanları yürütür.

Başbakan	Devlet Bakanı
A. Menderes	Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri B. V.
	S. Ağaoğlu

Devlet Bakanı ve İçiş.B. V.	Adalet Bakanı
	R. Nasuhioğlu

Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
----------------------	-----------------

H. Köymen

Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı ve Eko- nomi ve Ticaret Baka- nı Vekili
------------------	---

H. Polatkan

Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
T. İleri	K. Zeytinoğlu

Eko. ve Ticaret Bakanı	Sa. ve So. Y. Bakanı
	Dr. E. H. Üstündağ

G. ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
	N. Ökmen

Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı ve Güm. ve T. B. V.
S. Kurtbek	N. Özsan

İşletmeler Bakanı
Hakkı Gedik

MADDE 8. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Aynıyle kabul edilmiştir.

A/1 - C E T V E L İ

B.	M.	Ödenenin çeşidi	1951	1952 yılı için	
			Yılı ödenegi Lira	Hükümetçe istenen Lira	Komisyonca kabul edilen Lira
<i>İkinci kısım - Personel giderleri</i>					
I - Aylıklar ve ücretler					
201		Aylıklar			
	11	Merkez memurları aylığı	996 000	996 000	996 000
	12	İller memurları aylığı	2 218 500	2 218 500	2 218 500
	21	Merkez memurları açık aylığı	1	1	1
	22	İller memurları açık aylığı	6 000	6 000	6 000
		Bölüm toplamı	3 220 501	3 220 501	3 220 501
202		Ücretler			
	11	Merkez hizmetliler ücreti	84 840	404 700	404 700
	12	İller hizmetliler ücreti	1 062 000	1 159 440	1 159 440
		Bölüm toplamı	1 146 840	1 564 140	1 564 140
203		Geçici hizmetliler ücreti			
	11	Merkez geçici hizmetliler ücreti	128 820	243 010	243 010
	12	İller geçici hizmetliler ücreti	1 010 100	469 610	469 610
		Bölüm toplamı	1 138 920	712 620	712 620
II - Başka haklar					
206		4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zam ve yardımlar			
	11	Merkez memurları çocuk zammı	17 000	19 000	19 000
	12	İller memurları çocuk zammı	58 000	54 500	54 500
	21	Merkez memurları doğum yardımı	3 400	3 400	3 400
	22	İller memurları doğum yardımı	5 000	6 500	6 500
	31	Merkez memurları ölüm yardımı	2 700	2 700	2 700

B.	M.	Ödenenin çeşidi	1951	1952 yılı için	
			Yılı ödeniği Lira	Hükümetçe isteneni, Lira	Komisyona kabul edilen Lira
	32	İller memurları ölüm yardımı	6 100	6 100	6 100
	40	Yakacak zammı	1	1	1
		Bölüm toplamı	92 201	92 201	92 201
207		Yabancı dil bilenlere 3656 sayılı Kanunun 5 nci maddesi gereğince ödenecek para mükâfatı	3 000	3 000	3 000
209		5434 sayılı Kanun gereğince T. C. Emekli Sandığına yapılacak ödemeler			
	11	% 5 emekli ve % 25 giriş kesenekleri ile artış farkları karşılığı	240 204	263 155	263 155
	12	% 1 ek karşılıkları	43 673	47 846	47 846
	13	Emekli ikramiyeleri karşılığı	20 001	20 000	20 000
	14	Sandık yönetim giderlerine iştirak hissesi	10 000	13 500	13 500
	15	Diğer ödemeler	10 000	5 000	5 000
		Bölüm toplamı	323 878	349 501	349 501
210		Temsil ödeneği	2 100	2 100	2 100
		İkinci kısım toplamı	5 927 440	5 944 063	5 944 063

Üçüncü kısım - Yönetim giderleri

301		Merkez daireleri büro giderleri			
	10	Kırtasiye	6 000	6 000	6 000
	20	Döşeme	6 000	3 500	3 500
	30	Demirbaş		2 500	2 500
	40	Öteberi giderleri	2 600	5 000	5 000
	50	Aydınlatma	2 800	10 000	10 000
	60	Isıtma	6 200	9 000	9 000
		Bölüm toplamı	23 600	36 000	36 000

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1951	1952 yılı için	
			Yılı ödenegi Lira	Hükümetçe istenen Lira	Komisyonca kabul edilen Lira
302		İller büro giderleri			
	10	Kırtasiye	10 000	10 000	10 000
	20	Döşeme	8 000	} 3 000	3 000
	30	Demirbaş			5 000
	40	Öteberi giderleri	2 000	2 000	2 000
	50	Aydınlatma	11 000	11 000	11 000
	60	Isıtma	11 000	11 000	11 000
		Bölüm toplamı	42 000	42 000	42 000
303		Basılı kâğıt ve defterler	10 000	10 000	10 000
304		Posta, telgraf ve telefon ücret ve giderleri			
	11	Merkez posta ve telgraf ücretleri	14 000	14 000	14 000
	12	İller posta ve telgraf ücretleri	11 000	11 000	11 000
	21	Merkez telefon giderleri	5 200	30 000	30 000
	22	İller telefon giderleri	2 262	5 000	5 000
		Bölüm toplamı	32 462	60 000	60 000
305		Kira bedeli			
	11	Merkez	15 000	15 000	15 000
	12	İller	30 000	30 000	30 000
		Bölüm toplamı	45 000	45 000	45 000
306		Giyeceler	2 000	2 000	2 000
307		Yolluklar			
	10	Sürekli görev yolluğu	16 000	16 000	16 000
	20	Geçici görev yolluğu	8 000	60 000	10 000
	40	Yabancı memleketler yolluğu	115 000	115 000	15 000
	50	Yabancı uzman ve hizmetlilerle bunlara yardımcı personelin yolluk ve başka giderleri	1	1	1
		Bölüm toplamı	139 001	191 001	41 001

B.	M.	Ödenğin çeşidi	1951	1952 yılı için	
			Yılı ödenği Lira	Hükümetçe isteneni Lira	Komisyonca kabul edilen Lira
308		4598 sayılı Kanun gereğince ödenecek tedavi giderleri ve yollukları			
	11	Merkez	4 800	4 800	4 800
	12	İller	11 200	11 200	11 200
		Bölüm toplamı	16 000	16 000	16 000
		Üçüncü kısım toplamı	310 063	402 001	252 001
<i>Dördüncü kısım - Daire hizmetleri</i>					
403		Temsil giderleri	2 000	2 000	2 000
407		Mahkeme harçları	40 000	8 000	8 000
419		Mahkeme giderleri	0	52 000	52 000
451		Yayın giderleri			
	10	Satınalma ve abone	2 000	2 000	2 000
	20	Başka her çeşit giderler	500	500	500
		Bölüm toplamı	2 500	2 500	2 500
452		ECA (Marsal yardımı) teknik yardımından faydalanılarak yabancı memleketlere gönderileceklerin yolluk ve giderleri	0	0	110 000
453		Milletlerarası münasebetlerin gerektirdiği giderler			
	10	Kurum ve derneklere katılma payı	500	500	500
	20	Kongre ve konferanslara iştirak edeceklerin yolluk ve giderleri	6 000	6 000	6 000
		Bölüm toplamı	6 500	6 500	6 500
478		Kurs giderleri	5 000	5 000	5 000
		Dördüncü kısım toplamı	56 000	76 000	186 000

B.	M.	Ödenenin çeşidi	1951	1952 yılı için	
			Yılı ödenegi Lira	Hükümetçe isteneni Lira	Komisyone kabul edilen Lira
<i>Beşinci kısım - Borçlar</i>					
501		Geçen yıl borçları	5 000	13 934	13 934
502		Eski yıllar borçları			
	10	1947 - 1950 yılları borçları	4 000	4 000	4 000
	20	1928 - 1946 » »	1	1	1
Bölüm toplamı			4 001	4 001	4 001
505		Hükme bağlı borçlar	10 000	10 000	10 000
Beşinci kısım toplamı			19 001	27 935	27 935
KISIMLAR TOPLAMI					
İkinci kısım toplamı			5 927 440	5 944 063	5 944 063
Üçüncü kısım toplamı			310 063	402 001	252 001
Dördüncü kısım toplamı			56 000	76 000	186 000
Beşinci kısım toplamı			19 001	27 935	27 935
GENEL TOPLAM			6 312 504	6 449 999	6 409 999

A/2 - CETVELİ

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	1951	1952 yılı için	
			Yılı ödenęi Lira	Hükümetçe istenen Lira	Komisyonce kabul edilen Lira
<i>Yatırımlar</i>					
II - Satınalma, yapı, tesis ve sermaye tahsisleri					
771		Karayolları Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri hakkın- daki 5539 sayılı Kanununun 29 ncu maddesi gereğince ayrıla- cak atelyeler döner sermayesi	100 000	1	1
781		Yollar ve köprüler			
	10	Yapım	42 300 000	58 600 000	58 600 000
	20	Makina ve araçlar onarımı	5 000 000	14 000 000	14 000 000
	30	Satınalınacak makina ve araç- lar	150 000	6 000 000	6 000 000
	40	İstikşaf, etüd aplikasyon	3 200 000	5 500 000	5 500 000
	50	Sürekli onarmalar	24 000 000	24 000 000	24 000 000
Bölüm toplamı			74 650 000	108 100 000	108 100 000
782		Teknik hizmetler geçici görev yolluğu	500 000	450 000	490 000
783		İl ve köy yolları yapımı ve ya- pımına yardım (dağıtım ve harcama şekli Bakanlar Kuru- lunca belirtilir)	0	25 000 000	25 000 000
Yatırımlar toplamı			75 250 000	133 550 001	133 590 001

B - CETVELİ

B.	M.	Gelirin çeşidi	1951	1952 yılı için	
			Yılı tahminleri Lira	Hükümetçe tahmin edilen Lira	Komisyoneca tahmin edilen Lira
1		Karayolları Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri hakkındaki 5539 sayılı Kanunun 20 nci maddesi gereğince hazineden alınacak paralar	57 000 000	77 500 000	77 500 000
2		Hazineden yardım	23 559 503	61 182 780	61 182 780
3		Teberrular ve çeşitli gelirler	1	1	1
4		Menkul ve gayrimenkul mallar satış bedelleri	1	1 317 217	1 317 217
5		Müteahhitlere verilecek malzeme, alât edevat, depo, arazi ve sairenin kira bedelleri	1 003 000	1	1
6		Müteahhitlerden alınacak gecikme vesaire tazminatı ve müteahhitlerin irat kaydolunan teminat akçeleri	1	1	1
TOPLAM			81 562 506	140 000 000	140 000 000

C - CETVELİ

Gelirlerin dayanakları			Ö Z E T
Çeşidi	Tarihi	Numarası	
Kanun	11.2.1950	5539	Karayolları Genel Müdürlüğü kuruluş ve teşkilâtına dair Kanunun 19 ncu maddesi.

D - CETVELİ

Görevin çeşidi	Sayı	Ücret	Görevin çeşidi	Sayı	Ücret
<i>Merkez teşkilâtı</i>			Odacı	6	80
Makine enspektörü	4	700	<i>İller Teşkilâtı</i>		
Alet operatörü	6	700	Bölge atelye şefi	10	750
» »	5	625	Şube » »	20	750
» »	3	500	» » »	10	700
» »	2	400	Seyyar » »	5	700
Tercüman daktilo	1	340	Yol bakım ekip şefi	10	700
Büro şefi	5	300	Şube garaj ustabaşısı	10	650
» »	1	250	Baş makinist	10	650
Steno (lisan bilir)	1	400	Makina baş operatörü	10	650
»	1	300	Makina operatörü	10	600
Fotoğrafçı	1	300	» »	10	500
Holeritçi (delici)	6	200	» »	10	400
Daktilo	6	200	Makina tamircisi	10	400
»	6	175	» »	10	300
»	2	150	Büro şefi	3	250
»	3	130	Daktilo	1	250
Dosya memuru	10	200	»	1	175
» »	3	175	»	4	130
» »	5	130	Dosya memuru	4	200
Kayıt memuru	1	250	» »	1	175
» »	5	175	» »	2	150
Envanterci	1	250	» »	2	130
»	1	200	Kayıt memuru	3	200
»	3	175	» »	2	175
»	5	150	» »	2	150
»	1	140	Teksir memuru	1	250
Şenör	1	270	» »	2	200
»	4	230	Yedek parça ambar memuru	10	300
Sondör	1	250	Trafikçi	2	250
»	2	230	»	6	200
»	4	200	»	4	175
Analiz memuru	5	200	»	4	150
» »	4	150	Mutemet	10	250
Lâborant	4	300	Bekçi	3	100
Nivoçu	3	200	»	4	90
»	1	175	»	1	80
Odacı	1	110	Odacı	10	75
»	5	100			
»	6	90			

E - CETVELİ

B.	M.	Ödeneğin çeşidi
203	11	Merkez geçici hizmetlileri ücreti
	12	İller » » »

G - CETVELİ

Kanun No.

5416	Şose ve köprüler yapımı için gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkında Kanun.
5539	Karayolları Genel Müdürlüğü Kanununun gelecek yıllara geçici yüklenmelere girişilmesi hakkında ki 33 ncü maddesi.

L - CETVELİ

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık	D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
	<i>Merkez teşkilâtı</i>				<i>İller teşkilâtı</i>		
4	Fen heyeti müdürü (Y. Müh.) (İht. Mev.)	4	90	4	Bölge müdürü (Y. Müh.) (İht. mev.)	2	90
5	Yüksek mühendis müh. veya fen me. (İht. mev.)	10	80	4	Y. Müh. veya müh. (İht. mev.)	9	90
6	Yüksek mühendis müh. veya fen me. (İht. mev.)	15	70	5	Yüksek mühendis müh. veya fen memuru (İht. mev.)	30	80
7	Yüksek mühendis müh. veya fen me. (İht. mev.)	10	60	6	Yüksek mühendis müh. veya fen memuru (İht. mev.)	38	70
8	Yüksek mühendis müh. veya fen me. (İht. mev.)	10	50	7	Yüksek mühendis müh. veya fen memuru (İht. mev.)	30	60
9	Yüksek mühendis müh. veya fen me. (İht. mev.)	10	40	8	Yüksek mühendis müh. veya fen memuru (İht. mev.)	5	50

R - CETVELİ

Bölüm 407 — Mahkeme harçları

Mahkemelere ve icra dairelerine ödenecek harç, resim, vergi ve her türlü giderler bu tertipten ödenir.

Bölüm 419 — Mahkeme giderleri

Lüzum görülen hallerde tutulacak avukatlara verilecek her çeşit ücret ve giderler ile hakem ve ilân ücretleri, delil tesbiti ve bilirkişi ücretleri ve sonuçlanan dâvalarda ilân ve diğer tarafa ödemek ödevi yüklenen mahkeme giderleri ve bu mevzuların gerektirdiği her türlü giderler.

Bölüm 781 - Madde 10 — Şose ve köprüler yapma karşılık ve giderleriyle aletler, gereçler karşılık ve giderleri

Yol, köprü ve bunlara ait kurumların yapılması ve esashi onarmalar ile her türlü makine ve gereçlerin taşınması, kurulması ve korunmalarına ait her türlü giderleri, bu işlerin ihale ve emanet şekillerine göre lüzumlu olan her türlü gereçlerin ihtiyaç halinde her zaman ve her miktarda önceden satın alınması giderleri, emanet usulü ile yaptırılan işlerde çalıştırılan işçi gündelikleri, giyim ve barındırma, basın giderleri, basın ve yayın ücretleri, tören giderleri, yapım dairelerinin telefon kurma ve işletme giderleri, yeni yaptırılacak yollarda bakım teşkilâtı için kurulacak ve yaptırılacak garaj, atelye ve ekip evleri yapım ve her türlü kurma giderleri, kamulaştırma giderleriyle bu işlerde çalıştırılacak oranlıyan ve bilirkişi ücret ve giderleri, işçi gündelikleri, tapu harç ve giderleri, vergi ve resimlerle 2256 sayılı Kanun gereğince gümrüklere alınacak belediye payları karşılığı ve sigorta primleri, geçici teşkilât için gerekli aydınlatma, ısıtma, kira giderleri ve emaneten yapılacak işlerde çalıştırılanlar için 4772 ve 5417 sayılı kanunlar gereğince ödenmesi gereken iş kazalarıyla meslek hastalıkları ve ihtiyarlık ve analık sigorta primleri karşılık ve giderleri, geometrialetleri, tersim, teksir, tabı, harita ve hesap işlerinde kullanılacak her nevi makine ve sair gereçlerin satınalma, kira ve nakil giderleriyle bunların işletme ve onarma giderleri, anlaşmaları gereğince Marshall İdaresinden memleketimizde bulundurulmuş yol uzman heyetinin gerektirdiği her türlü masraflar karşılığı.

Madde 20 — Makine ve araçlar onarımı

Yol, köprü bakım ve yapım işlerine mahsus bilûmum taşıt, yol makinesi ve sair araçlarla bunların tamir edildikleri atelyelerdeki bilûmum makinelerin onarılması ve yenilenmesi için lüzumlu yedek parça ve her türlü malzemenin satın alınması ve bunların ambalâj, nakil ve muhafaza masraflarıyla çalıştırılacak işçi, mütehasıs işçi yevmiyeleri, giyimleri ve barınma masraflarıyla 4772 ve 5417 sayılı iş kazalarıyla meslek hastalıkları ve analık ve ihtiyarlık sigorta primleri ve 3008 sayılı İş Kanununun işçilere tanıdığı bileümle haklardan tevellüt eden masraflarla bu kanunlar ve ek kanunlarla işçilere tanılan haklardan doğan masraflarla atelyelerin su, elektrik, akar yakıt gibi bilûmum işletme masrafları ve bu işlerle ilgili diğer her türlü giderleri.

Madde 30 — Satın alınacak makine ve araçlar

Yol ve köprü bakım ve yapımı için her türlü makine, araçlar ve taşıtlarla her türlü atelye tezgâhları, alât ve avadanlıklar satın alınması, ambalâj, nakil, muhafazası, Gümrük Resmi ve 2256 sayılı Kanunla bu yerlere ait kesri-munzam hisseleri ve bu konu ile ilgili her türlü giderler.

Madde 40 — İstiksaf, etüd, aplikasyon

Bu işlerde çalıştırılacak mütehasıs işçi ve işçi gündelikleri, proje ihzarı her türlü giderleri, bu işlere ait basın ve ilân giderleri, beton kazık ve imaline gerekli malzeme giderleri, nakil vasıtası

kiralama giderleri ve havadan istikşaf işlerinde lüzumlu her türlü gereç ve vasıtalar, bu konu ile ilgili her türlü giderler ile proje ihzârı giderleri, müşavir mühendislik ve uzmanlık hizmetleriyle bunların memleket dâhilindeki yardımcı personelinin gündelik ve yolluklarının Türkiye'de Türk parasıyla ödenecek her türlü giderleri.

Madde 50 — Sürekli onarmalar

Yol ve köprülerin ve bunların bakımına ait kurumların bakım, ağaçlama giderleriyle bunların bakım ve onarımlarında ilgili garaj ve atelyelerde kullanılan her çeşit işçi gündelikleri ve taşıtların bütün işletme ve garaj giderleri, her türlü gereç ve eşyanın satınalma, saklama ve bu işlere ait kira giderleri, sürekli işçilerin işçi giyimleri, barınma, bakım ve onarma ve makina ve aletler için garaj atelyeleri kurulma giderleri, sürekli onarma ve bakım postaları için ekip evleri yapımı ile bunların ısıtma, aydınlatma, döşeme ve demirbaş giderleri, bakım ve sürekli onarma, kurumlar arasında telefon kurma, telefonla mükâleme, posta ve telgrafla muhabere ve sair giderleri, kar siperleri, karla savaş her türlü giderleri, 4772 ve 5417 sayılı kanunlara göre ödenmesi gereken iş kazalarıyla meslek hastalıkları, ihtiyarlık ve analık sigorta primleri karşılık ve giderleri, 3008 sayılı İş kanununun tahmil ettiği sair bütün giderler.

Bölüm 782 — Teknik hizmetler geçici görev yolluğu

Keşif, denet, yönetim kabul ve saire işler için gönderilecek teknik ve idari elemanların yollukları bu tertipten verilir.

Bölüm 771 — Atelyeler döner sermayesi

Yedek parça ve hammadde, atelye tezgâhları için yağ, gres, bıçak, yedek parça ve tamir giderleri ve her türlü umumi işletme masrafları.

1951 yılı E Cetveli kadrosu

B. M.

203 1 Merkez geçici hizmetliler ücreti

Görevin çeşidi	Sayı	Kadro ücreti	Aylık tutarı	Yıllık tutarı
Teknisiyen	4	700	2 800	33 600
Tercüman	2	420	840	10 080
»	2	400	800	9 600
»	2	375	750	9 000
Steno	1	300	300	3 600
Fotoğrafçı	1	300	300	3 600
Laborant	4	300	1 200	14 400
Kayıt memuru	1	250	250	3 000
» »	5	175	875	10 500
Dosya memuru	5	200	1 000	12 000
» »	2	175	350	4 200
» »	1	130	130	1 560
Doktor	1	300	300	3 600
Marangoz	1	280	280	3 360
Elektrikçi	1	290	290	3 480
Teslim alma ve gönderme memuru	1	270	270	3 240
	34		10 735	128 820

Not : Bu kadrolar 12 aylıktır.

B. M.

203 2 İller geçici hizmetliler ücreti

Görevin çeşidi	Sayı	Kadro ücreti	Aylık tutarı	Yıllık tutarı
Teknisiyen	26	700	18 200	218 400
»	22	625	13 750	165 000
»	17	500	8 500	102 000
»	15	400	6 000	72 000
»	2	370	740	8 880
»	5	350	1 750	21 000
»	2	300	600	7 200
»	3	270	810	9 720
»	1	250	250	3 000
Fenni tesisatçı	5	500	2 500	30 000
» »	1	400	400	4 800

(S. Sayısı : 60)

Görevin geçidi	Sayı	Kadro ücreti	Aylık tutarı	Yıllık tutarı
Büro şefi	5	300	1 500	18 000
» »	4	250	1 000	12 000
Steno (lisan bilir)	1	400	400	4 800
Daktilo	1	250	250	3 000
»	1	175	175	2 100
»	2	150	300	3 600
»	7	130	910	10 920
Dosya memuru	9	200	1 800	21 600
» »	2	175	350	4 200
» »	2	150	300	3 600
» »	6	130	780	9 360
Kayıt memuru	1	200	200	2 400
» »	3	175	525	6 300
» »	2	150	300	3 600
» »	1	140	140	1 680
Teslim alma ve gönderme memuru	1	270	270	3 240
» » » »	10	230	2 300	27 600
» » » »	2	200	400	4 800
» » » »	5	175	875	10 500
» » » »	10	150	1 500	18 000
Ambar memuru	3	250	750	9 000
» »	6	200	1 200	14 400
» »	6	175	1 050	12 600
» »	8	150	1 200	14 400
Tekşir memuru	2	250	500	6 000
» »	11	200	2 200	26 400
Sürveyyan ve puvantör	7	200	1 400	16 800
» » »	10	175	1 750	21 000
Bekçi	1	110	110	1 320
»	8	100	800	9 600
»	10	90	900	10 800
»	1	80	80	960
Şoför	3	350	1 050	12 600
»	2	300	600	7 200
»	5	250	1 250	15 000
»	2	230	460	5 520
»	2	200	400	4 800
»	4	175	700	8 400
	265		84 175	1 010 100

Not : Bu kadrolar 12 aylıktır.